

การพัฒนาแบบฝึกทักษะในหลักสูตรท้องถิ่นดนตรีพื้นบ้านอีสาน เรื่องการตีพิณอีสานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

The Development of Esan Phin Exercises for Esan Folk Music Curriculum of Students in Grade 2.

ณัฐกรณัฏ โพธิ์ปิตา¹ และพิษณุ บุญศรีอนันต์²

Pitsanu Boonsrianan¹ and Nattakorn Potipadcha²

¹นักศึกษา ปริญญาโท วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

²อาจารย์ วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

¹Master Student of College of Music Mahasarakham University

²Lecturer from the College of Music Mahasarakham University

Corresponding Author Email: toomtam56000@gmail.com

Received: 7 April 2022

Revised: 27 May 2022

Accepted: 30 May 2022

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อพัฒนาแบบฝึกทักษะในหลักสูตรท้องถิ่นดนตรีพื้นบ้านอีสาน เรื่องการตีพิณอีสานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 และ 2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึกทักษะในหลักสูตรท้องถิ่นดนตรีพื้นบ้านอีสาน เรื่องการตีพิณอีสานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) มีเครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ (1) แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องการตีพิณอีสานชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้เรื่องการตีพิณอีสานชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (3) แบบประเมินผลทักษะการตีพิณอีสาน (4) แบบประเมินผลความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อแบบฝึกทักษะในหลักสูตรท้องถิ่นดนตรีพื้นบ้านอีสาน โดยมีกลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านนาวิทยาเขตสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 1 จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง ที่เรียนวิชาศิลปะ (ดนตรี) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 10 คน แล้วนำข้อมูลมารวบรวมได้จากเครื่องมือการวิจัยมาวิเคราะห์ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ประกอบด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบโดยการทดสอบค่าที (t-test) ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการพัฒนาแบบฝึกทักษะในหลักสูตรท้องถิ่นดนตรีพื้นบ้านอีสาน เรื่อง การตีพิณอีสาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพคือ $E1 = 80.4$ และ $E2 = 82$ ซึ่งมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 และ 2) ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึกทักษะในหลักสูตรท้องถิ่นดนตรีพื้นบ้านอีสาน เรื่องการตีพิณอีสาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.89$) และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.18) หมายความว่า ความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ประกอบแบบฝึกทักษะการตีพิณอีสานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: แบบฝึกทักษะ, หลักสูตรท้องถิ่น, พิณอีสาน

Abstract

This research consists purposes were 1. To develop a skill practice form in the local Isan folk music curriculum titled Esan Phin playing and 2. To study the students' satisfaction with the skill exercises in the local Isan folk music curriculum titled Esan Phin playing. of students in Mathayom 2 is experimental research.

Research Instrument (1) Plan for learning activities about playing the Isan phin for Mathayom 2 (2) Exercises to measure learning achievements on playing the Isan phin, Mathayom Suksa 2 (3) Esarn Phin Skill Assessment Form (4) Assessment form for the satisfaction of learners towards the skill practice form in the local Isan folk music course. A sample was selected from Purposive Sampling. Secondary school students, Ban Na Wittayakhom School under the Office of Primary Educational Service Area, Kalasin District 1, Kalasin Province, totaling 10 persons. The data collected from Research Instrument were analyzed. using descriptive statistics. It consists of percentage, mean, standard deviation. and compared by testing the values (t-test). The research found that 1) The results of the development of the skill practice form in the local Isan folk music curriculum titled Esan Phin play the efficiency of Mathayom Suksa 2 students were $E1 = 73.4$ and $E2 = 82$, which were according to the 80/80 criteria and 2) The mean ($\bar{X} = 4.89$) and standard deviation ($S.D. = 0.18$) mean satisfaction with learning activities in conjunction with the Esan Phin practice form of secondary school students. Year 2 is at the highest level.

Keywords: Exercise, Local Curriculum, Esan Phin

บทนำ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุล ทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาคือ การประกอบอาชีพ และการศึกษาตลอดชีวิต เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, น.4) กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะเป็นกลุ่มสาระที่ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจินตนาการทางศิลปะ ชื่นชมความงาม มีสุนทรียภาพ ความมีคุณค่า ซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์ ซึ่งกิจกรรมทางศิลปะช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม ตลอดจน การนำไปสู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตัวเอง อันเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพได้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, น.182)

สาระการเรียนรู้ท้องถิ่นเป็นองค์ความรู้ ทักษะ กระบวนการและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ผู้เรียนควรเรียนรู้ ซึ่งเขตพื้นที่การศึกษาหรือหน่วยงานระดับท้องถิ่นพัฒนาขึ้น โดยพิจารณาจากสภาพภูมิศาสตร์ ประวัติความเป็นมา สภาพปัญหาชุมชน วัฒนธรรม เศรษฐกิจ สังคม การงานอาชีพภูมิปัญญาท้องถิ่น และแนวโน้มการพัฒนาท้องถิ่น เพื่อปลูกฝังให้ผู้เรียนมีความรักและหวงแหนมรดกทางสังคมของบรรพบุรุษ ความเป็นไทย สามารถดำรงชีวิตและเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2551, น.1) ซึ่งการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นต้องอาศัยการออกแบบหลักสูตรและการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรอย่างเป็นระบบ และควรเปิดโอกาสให้ชุมชนหรือบุคลากรในท้องถิ่นที่มีความรู้ความสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เช่น ศึกษาในเทศก์ ผู้นำท้องถิ่น ผู้ปกครอง ศิลปินในท้องถิ่น เพราะบุคคลเหล่านี้มีความรู้ความเข้าใจในท้องถิ่น การนำเอาภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนจะช่วยให้การเรียนรู้มีความหมายต่อผู้เรียน เพราะผู้เรียนจะได้เรียนรู้ในสิ่งที่มีความสัมพันธ์กับชีวิตจริงของตัวเองทำให้ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจ ในขณะเดียวกันก็ช่วยให้เกิด การแลกเปลี่ยนภูมิปัญญาความรู้ระหว่างชาวบ้านกับครู ช่วยให้ต่างฝ่ายต่างมีความรู้ประสบการณ์ที่ผสมผสานกลมกลืนและสมบูรณ์มากขึ้น สามารถพัฒนาความร่วมมือซึ่งกันและกันไปสู่การพัฒนาวัฒนธรรมชุมชนที่ยั่งยืนได้ (กรมวิชาการ, 2539, น.12)

บทบาทของดนตรีอีสานประเภทพื้นบ้าน อดีตนครดนตรีที่ได้รับความนิยมรองลงมาจากแคน ใช้ร่วมบรรเลงกับแคน เครื่องประกอบจังหวะ บรรเลงเพื่อความบันเทิงในยามว่าง และเทศกาลต่าง ๆ ปัจจุบันได้พัฒนาพัฒนาให้ใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ผ่านเครื่องขยายเสียงมีบทบาทเป็นเครื่องดนตรีหลักในวงดนตรีพื้นบ้านประเภทต่าง ๆ เช่น วงโปงลาง วงกลองยาว เป็นต้น ซึ่งวงดนตรีเหล่านี้เป็นที่นิยมในปัจจุบัน สถานศึกษาแต่ละแห่งของภาคอีสานได้สนับสนุนศิลปะพื้นบ้านในหลักสูตรสถานศึกษา ปัจจุบันพื้นบ้านได้รับความนิยมในสถานศึกษาแต่ละท้องถิ่น ฉะนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องส่งเสริมให้มีการจัดการเรียนการสอนดนตรีในโรงเรียน เพื่อให้เด็กและเยาวชนไทยมีความรู้ความเข้าใจ และตระหนักในคุณค่าของดนตรีท้องถิ่น มีความรัก ชื่นชม ชาบซึ้ง ห่วงแหน ตลอดจนช่วยกันอนุรักษ์สืบทอดดนตรีพื้นบ้านอีสานให้คงอยู่ต่อไป ซึ่งโรงเรียนบ้านนาวิทยาคม ได้มีการส่งเสริมกิจกรรมดนตรี โดยการตั้งวงดนตรีขึ้นมา เพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาและฝึกปฏิบัติเครื่องดนตรีพื้นบ้านได้อย่างทั่วถึง แต่ผู้เรียนยังขาดความรู้ และขาดทักษะพื้นฐานในการตีตมอีสาน ทำให้เกิดปัญหาในการจัดตั้งวงดนตรี ทำให้วงดนตรีไม่สมบูรณ์ อีกทั้ง ยังขาดสื่อการสอนทักษะการตีตมอีสานพื้นฐานที่เข้าใจง่าย น่าสนใจ และเหมาะแก่วัยของนักเรียน

ดังนั้น จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจในการพัฒนาแบบฝึกทักษะในหลักสูตรท้องถิ่นดนตรีพื้นบ้านอีสาน เรื่องการตีตมอีสานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยอาศัยขั้นตอนของการออกแบบแบบฝึกทักษะ และกระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นพัฒนาหลักสูตรในลักษณะของการศึกษาองค์ความรู้ใหม่ ปรับเนื้อหา กิจกรรม และสร้างสื่อขึ้นใหม่ ให้ความสำคัญสอดคล้องกับการสอนดนตรีพื้นบ้านอีสาน ในการสร้างหลักสูตรท้องถิ่นและจัดการเรียน มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาบูรณาการโดยวิธีการถ่ายทอดดนตรีพื้นบ้านอีสานของชาวบ้าน มาผสมผสานกับศาสตร์ดนตรีสากล มีการจัดระบบเนื้อหาและวิธีการใหม่เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ง่ายขึ้น ผู้วิจัยคาดว่าการศึกษาในครั้งนี้จะช่วยให้การใช้ชุดฝึกทักษะ การตีตมในหลักสูตรท้องถิ่นดนตรีพื้นบ้านอีสานมีประสิทธิภาพ สามารถจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนเกิดความรู้ทักษะและเห็นคุณค่าของดนตรีในท้องถิ่นของตนเองและยังเป็นการอนุรักษ์ส่งเสริมและเผยแพร่แก่คนรุ่นหลัง ซึ่งจะช่วยให้ดนตรีพื้นบ้านอีสานดำรงคงอยู่คู่แผ่นดินอีสานต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาแบบฝึกทักษะในหลักสูตรท้องถิ่นดนตรีพื้นบ้านอีสาน เรื่องการตีตมอีสานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึกทักษะในหลักสูตรท้องถิ่นดนตรีพื้นบ้านอีสาน เรื่องการตีตมอีสานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบเชิงทดลอง (Experimental Research) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ ประกอบด้วย

1. ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านนาวิทยาคม สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 1 จังหวัดกาฬสินธุ์
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนวิชาศิลปะ (ดนตรี) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนบ้านนาวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 1 จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 10 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ ประกอบด้วย

- 2.1 แผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องการตีตมอีสาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 5 แผน คือ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ความเป็นมาของพิณอีสานและลักษณะของพิณอีสาน 2) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องการฝึกตีตมอีสาน

เบื้องต้น (แบบฝึกทักษะ) 3) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่องการบรรเลงพิณลายโป่งกลาง (แบบฝึกทักษะ) 4) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่องการบรรเลงพิณลายเตี้ยโขง (แบบฝึกทักษะ) และ 5) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่องการบรรเลงพิณลายเตี้ยพม่า (แบบฝึกทักษะ)

2.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ เรื่องการตีพิณอีสานชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

2.3 แบบประเมินการฝึกทักษะการตีพิณอีสาน

2.4 แบบประเมินความพึงพอใจของเรียนต่อแบบฝึกทักษะในหลักสูตรท้องถิ่นดนตรีพื้นบ้านอีสาน เรื่อง การตีพิณอีสานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ การเก็บรวบรวมข้อมูลจาก 1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) คือ เป็นข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากพื้นที่ที่ทำการวิจัยโดยวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผน และประเมินนักเรียนจากแบบประเมินทักษะเรื่องการตีพิณอีสาน ประเมินนักเรียนจากการสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-Participant Observation) และ 2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) คือ เป็นข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากเอกสาร งานวิจัย หรือที่ได้ศึกษาไว้ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปี 2551 หลักสูตรสถานศึกษา แผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ โครงสร้างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องการตีพิณ องค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องรวมทั้งเนื้อหาที่เกี่ยวกับพื้นที่ศึกษา

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ 1) การวิเคราะห์ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะในหลักสูตรท้องถิ่นดนตรีพื้นบ้านอีสาน เรื่องการตีพิณอีสาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 โดยใช้สถิติพื้นฐาน คือ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ 2) การวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนต่อแบบฝึกทักษะในหลักสูตรท้องถิ่นดนตรีพื้นบ้านอีสาน เรื่องการตีพิณอีสาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้สถิติพื้นฐาน คือ ค่าเฉลี่ยและ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการเปรียบเทียบโดยการทดสอบค่าที (t- test)

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบฝึกทักษะในหลักสูตรท้องถิ่นดนตรีพื้นบ้านอีสาน เรื่องการตีพิณอีสานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยสามารถจำแนกผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. การพัฒนาแบบฝึกทักษะในหลักสูตรท้องถิ่นดนตรีพื้นบ้านอีสาน เรื่องการตีพิณอีสานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

ผลการวิจัยพบว่า จากที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาใช้โดยการใช้เครื่องมือในการวิจัย คือ แผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องการตีพิณอีสาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 5 แผน คือ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องความเป็นมาของพิณอีสานและลักษณะของพิณอีสาน 2) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องการฝึกตีพิณอีสานเบื้องต้น (แบบฝึกทักษะ) 3) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่องการบรรเลงพิณลายโป่งกลาง (แบบฝึกทักษะ) 4) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่องการบรรเลงพิณลายเตี้ยโขง (แบบฝึกทักษะ) และ 5) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่องการบรรเลงพิณลายเตี้ยพม่า (แบบฝึกทักษะ) ใช้ทำการสอนกับกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนวิชาศิลปะ (ดนตรี) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนบ้านนาวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 1 จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 10 คน จากนั้นได้ใช้เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ เรื่องการตีพิณอีสานชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 แบบประเมินการฝึกทักษะการตีพิณอีสานที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว นำผลที่ได้มาทำการรวบรวมและแปลผล ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ เรื่องการตีพิมพ์อีสานชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 แบบประเมินการฝึกทักษะการตีพิมพ์อีสาน

คนที่	คะแนนระหว่างเรียน					คะแนนรวมระหว่างเรียน	คะแนนสอบหลังเรียน
	10	10	10	10	10	(50)	(10)
1	6	5	10	7	9	37	8
2	7	7	10	7	8	39	10
3	7	8	9	8	8	40	9
4	7	8	9	8	10	42	7
5	7	8	8	8	8	39	10
6	8	9	10	9	10	46	7
7	8	9	8	8	7	40	8
8	8	8	10	7	10	43	7
9	9	9	9	9	8	44	8
10	8	8	10	7	9	42	9
รวม	75	79	93	78	87	401	82
ค่าเฉลี่ย						40.52	8.2
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน						2.69	1.31
E1= 80.4 / E2=82							

จากตารางที่ 1 พบว่า ประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ประกอบแบบฝึกทักษะ เรื่องการตีพิมพ์อีสานมีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.4 / 82 ซึ่งมีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80

2. การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึกทักษะในหลักสูตรท้องถิ่นดนตรีพื้นบ้านอีสาน เรื่องการตีพิมพ์อีสาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ผลการวิจัยพบว่า จากที่ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการวิจัย คือ แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องการตีพิมพ์อีสานชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 5 แผน ใช้ทำการสอนและแปลผลการศึกษา โดยใช้เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ เรื่องการตีพิมพ์อีสานชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 แบบประเมินการฝึกทักษะการตีพิมพ์อีสานกับกลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนวิชาศิลปะ (ดนตรี) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนบ้านนาวิทยาฯ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 1 จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 10 คน จากนั้นผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบประเมินความพึงพอใจของเรียนต่อแบบฝึกทักษะในหลักสูตรท้องถิ่นดนตรีพื้นบ้านอีสาน เรื่องการตีพิมพ์อีสานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เพื่อเป็นการประเมินผลความพึงพอใจของเรียนที่มีต่อแบบฝึกทักษะในหลักสูตรท้องถิ่นดนตรีพื้นบ้านอีสาน เรื่องการตีพิมพ์อีสานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ได้ผลดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การประเมินผลความพึงพอใจของเรียนที่มีต่อแบบฝึกทักษะในหลักสูตรท้องถิ่นดนตรีพื้นบ้านอีสาน เรื่องการตีพิมพ์อีสานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ที่	รายการ	$\bar{x}$	S.D.	ความพึงพอใจ
1	แบบฝึกทักษะมีภาพประกอบที่น่าสนใจ สอดคล้องกับเนื้อหา	5	0.33	มากที่สุด
2	นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อแบบฝึกทักษะการตีพิมพ์อีสาน	4.9	0.31	มากที่สุด

3	นักเรียนมีความสุขและได้รับความรู้ จากการเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการตีพิมพ์อีสาน	4.8	0.42	มากที่สุด
4	นักเรียนสนใจที่จะนำทักษะไปใช้ในชีวิตประจำวัน	4.8	0.42	มากที่สุด
5	แบบฝึกทักษะการตีพิมพ์อีสานช่วยให้นักเรียนมีความสามารถและเกิดทักษะในการบรรเลงวงกลองยาวอีสาน	4.9	0.31	มากที่สุด
6	แบบฝึกทักษะการตีพิมพ์อีสานมีความน่าสนใจและมีรูปแบบที่หลากหลาย	4.9	0.31	มากที่สุด
7	แบบฝึกทักษะการตีพิมพ์อีสานนี้ทำให้นักเรียนทราบความก้าวหน้าของตนเอง	4.9	0.31	มากที่สุด
8	นักเรียนสนใจที่จะฝึกฝนและพัฒนาทักษะด้วยแบบฝึกทักษะการตีพิมพ์อีสาน	4.7	0.48	มากที่สุด
9	แบบฝึกมีขนาดตัวอักษรที่เหมาะสม	5	0	มากที่สุด
10	เนื้อหาที่กำหนดในแบบฝึกทักษะการตีพิมพ์อีสานมีความเหมาะสมกับผู้เรียน	5	0	มากที่สุด
	รวม	4.89	0.18	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า หลังจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องการตีพิมพ์อีสานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 แล้ว ผู้วิจัยนำแบบสอบถามความพึงพอใจให้กลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านนาวิทยาจำนวน 10 คน ที่เรียนด้วย กิจกรรมการเรียนรู้ประกอบแบบฝึกทักษะ เรื่องการตีพิมพ์อีสานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.89) และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.18) หมายความว่า ความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ประกอบแบบฝึกทักษะการตีพิมพ์อีสานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อยู่ในระดับมากที่สุด

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบฝึกทักษะในหลักสูตรท้องถิ่นดนตรีพื้นบ้านอีสาน เรื่องการตีพิมพ์อีสานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ได้ ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาแบบฝึกทักษะในหลักสูตรท้องถิ่นดนตรีพื้นบ้านอีสาน เรื่องการตีพิมพ์อีสานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า ประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ประกอบแบบฝึกทักษะ เรื่องการตีพิมพ์อีสาน มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.4/82 ซึ่งมีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80

2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึกทักษะในหลักสูตรท้องถิ่นดนตรีพื้นบ้านอีสาน เรื่องการตีพิมพ์อีสานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึกทักษะในหลักสูตรท้องถิ่นดนตรีพื้นบ้านอีสาน เรื่องการตีพิมพ์อีสานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.89) และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.18)

การอภิปรายผล

การวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบฝึกทักษะในหลักสูตรท้องถิ่นดนตรีพื้นบ้านอีสาน เรื่องการตีพิมพ์อีสานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ผลการพัฒนาแบบฝึกทักษะในหลักสูตรท้องถิ่นดนตรีพื้นบ้านอีสาน เรื่องการตีพิมพ์อีสาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ทั้งหมด 5 แผน ได้แก่ แผนที่ 1 ความเป็นมาของพิณอีสาน แผนที่ 2 การฝึกตีพิมพ์อีสานเบื้องต้น แผนที่ 3 การบรรเลงลายโปงลาง แผนที่ 4 การบรรเลงลายเต้ยโขง แผนที่ 5 การบรรเลงลายเต้ยพม่า และแบบฝึกทักษะการตีพิมพ์อีสาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ทั้งหมด 5 หน่วย คือ หน่วยที่ 1 ความเป็นมาของพิณอีสาน หน่วยที่ 2 การฝึก

ติดพันอีสานเบื้องต้น หน่วยที่ 3 การบรรเลง ลายโปงลาง หน่วยที่ 4 การบรรเลงลายเตยโง และหน่วยที่ 5 การบรรเลงลายเตยพม่า ผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด และมีผลการหาประสิทธิภาพคือ $(\bar{X} = 4.66)$ และ $(S.D. = 0.33)$ ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ ผู้วิจัยได้ศึกษากระบวนการสร้างแบบฝึกทักษะและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การติดพันอีสาน ที่ถูกต้อง และตรงตามหลักสูตรมีการสร้างสื่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เข้าใจง่าย น่าสนใจ ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในการเรียนรู้ ส่งผลให้เกิดทักษะในการติดพันอีสาน ซึ่งสอดคล้องกับไกรฤกษ์ สัพโส (2563) ได้ศึกษาการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ประกอบแบบฝึกทักษะ เรื่องการบรรเลงวงกลองยาวอีสานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 82.85/86.20 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ ผู้วิจัยได้ศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องการบรรเลงวงกลองยาวอีสาน ที่ครอบคลุมเนื้อหาและองค์ความรู้ สามารถสร้างสื่อในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เข้าใจง่าย น่าสนใจทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอน สอดคล้องกับจิระพงษ์ ปะกาโส (2562) ได้ศึกษาการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้เรื่องการเป่าขลุ่ยรีคอร์เดอร์ตามทฤษฎีของโซลตัน โคคาย พบว่า ค่าประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 (E_1/E_2) ได้ค่า E_1 เท่ากับ 86.06 และค่า E_2 เท่ากับ 91.06 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องการเป่าขลุ่ยรีคอร์เดอร์ตามทฤษฎีของโคคายที่มีแนวทางการวางรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ชัดเจน มีเนื้อหาสาระการเรียนรู้ที่ครอบคลุม ทำให้ผู้เรียนเข้าใจในกิจกรรมการเรียนการสอนได้ง่าย และบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ความพึงพอใจของนักเรียนต่อกิจกรรมการเรียนรู้ประกอบแบบฝึกทักษะ เรื่องการติดพันอีสานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยได้จัดทำแบบสอบถามความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ประกอบแบบฝึกทักษะ เรื่องการติดพันอีสานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 แล้วแจกแบบสอบถามความพึงพอใจให้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 บ้านนาวิทยาคม ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมาย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2463 จำนวน 10 คน โดยมีค่าเฉลี่ย $(\bar{X} = 4.89)$ และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน $(S.D. = 0.18)$ หมายความว่า ความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ประกอบแบบฝึกทักษะการติดพันอีสานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดทำแบบฝึกทักษะ เรื่องการติดพันอีสานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ได้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน มีกิจกรรมที่เข้าใจง่าย น่าสนใจ มีความสนุกสนานในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมทำให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติกิจกรรมนี้ สอดคล้องกับไกรฤกษ์ สัพโส (2563) ได้ศึกษาการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ประกอบแบบฝึกทักษะ เรื่องการบรรเลงวงกลองยาวอีสานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า หลังจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องการบรรเลงวงกลองยาวอีสาน โดยมีค่าเฉลี่ย $(\bar{X} = 4.85)$ และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน $(S.D. = 0.17)$ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ประกอบแบบฝึกทักษะการบรรเลงวงกลองยาวอีสานได้ดี นักเรียนสามารถเข้าถึงเนื้อหาของกิจกรรมการเรียนรู้ได้ง่ายกิจกรรมการเรียนรู้มีความน่าสนใจ การจัดการเรียนการสอนไม่ตึงเครียด ทำให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจในวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สอดคล้องกับจิระพงษ์ ปะกาโส (2562) ได้ศึกษาการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้เรื่องการเป่าขลุ่ยรีคอร์เดอร์ตามทฤษฎีของโซลตัน โคคาย พบว่า หลังจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องการเป่าขลุ่ยรีคอร์เดอร์ที่ใช้ทฤษฎีของโคคาย โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ $(\bar{X} = 4.91)$ และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน $(S.D. = 0.26)$ ซึ่งอาจเป็นเพราะนักเรียนชอบวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องการเป่าขลุ่ยรีคอร์เดอร์ที่ใช้ทฤษฎีของโซลตัน โคคาย จนทำให้มีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ครูผู้สอนต้องศึกษาเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ละเอียดก่อนนำไปจัดการเรียนการสอน

1.2 ครูผู้สอนจะต้องศึกษาเนื้อหาในแบบฝึกทักษะการทำการเรียนการสอน เพื่อที่จะจัดเตรียมอุปกรณ์การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้ถูกต้องตามเนื้อหา

1.3 ครูผู้สอนต้องแนะนำขั้นตอนการตีพิมพ์อีสานให้เรียนทราบเป็นลำดับ เพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจสามารถปฏิบัติได้ถูกต้อง และบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

1.4 ครูผู้สอนจะต้องศึกษาเกณฑ์การวัดและประเมินผล เพื่อใช้วัดและประเมินผลสัมฤทธิ์และประเมินทักษะการตีพิมพ์อีสานอย่างถูกต้องเที่ยงตรง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการจัดทำแบบฝึกทักษะการตีพิมพ์อีสานที่มีลายหรือเพลงที่ยากขึ้น เพื่อเป็นการพัฒนาทักษะของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง และสูงขึ้น

2.2 ควรมีการจัดทำแบบฝึกทักษะการตีพิมพ์อีสาน สำหรับนักเรียนในระดับชั้นอื่น ๆ เพื่อให้นักเรียนระดับอื่นได้เรียนรู้ตามหลักสูตรท้องถิ่นอย่างทั่วถึง

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยนี้ สำเร็จสมบูรณ์แล้วได้ดี ต้องขอขอบพระคุณ ผศ.ดร.ณรงค์ชัย วรมิตรไมตรี ประธานกรรมการ ขอบพระคุณ ดร.พิษณุ บุญศรีอนันต์ อาจารย์ที่ปรึกษา ขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.ศราวุธ โชติจำรัส อาจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วีรยุทธ ศรีคุณ หลัว อาจารย์อาทิตย์ คำหงส์สา และอาจารย์อภิรักษ์ ภูสง่า ผู้เชี่ยวชาญที่ได้ช่วยตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิจัย และขอขอบพระคุณ คณะครู นักเรียน โรงเรียนบ้านนาวิทยาคม จังหวัดกาฬสินธุ์ที่ได้สละเวลาให้ความร่วมมือให้ข้อมูลในการทำวิจัย

เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2539). *ท้องถิ่นกับการพัฒนาหลักสูตร*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ

กรมสามัญศึกษา. (2535). *คู่มือการบริหารการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ:

อัมรินทร์การพิมพ์

ไกรฤกษ์ สัพโส. (2563). *การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ประกอบแบบฝึกทักษะ เรื่องการบรรเลวงกลองยาวอีสานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

จิระพงษ์ ปะกาโส. (2562). *การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้เรื่องการเป่าขลุ่ยรีคอร์เดอร์ตามทฤษฎีของโซลตัน โคตาย*.

(วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม